

երևի միջատներէց: Ո՛չ, այդպէս չէ, դրա համար չէ»,— իմը չեն, այլ ժողովրդէինը. ես պարտաւոր էի այդ յառաջ բերել, որովհետեւ, տեսէք թէ դա որքան նմանութիւն ունի մեր նախնիների և վայրենիների տուած բացատրութեան հետ և որքան անհրաժեշտ են ուսումնասիրութեան համար.— «Можно бы назвать его (огонь) человеком потому, что какъ у человека, природа у него двойкая, физически, онъ... готовить ѣду, питаетъ тѣло, даетъ человеку чистоту» կայլն *):

Եթէ արժ. Ղլըտճեան ազգագրական պատրաստութիւն ունենար, կը հասկանար, որ Հանդիսի բ. գրքի 140 երեսում նորահարսը օջաղը համբուրելու և տան ծերունիներան օրհնելու նկարագրութիւնից յետոյ դրուած «որքան նմանութիւն ետրուսքների սովորութիւններին» ծանօթութիւնն արդէն ցոյց է տալիս, որ ես ծանօթ եմ օջաղի պաշտաման, և միայն չեմ ցանկացել սկսնակի պէս նիւթի մէջ ուսումնասիրութիւն խառնել, և եթէ «Թոնրի պսակը» «օջաղի պսակից» տարբերել եմ, այդ ոչ թէ նրա համար է, որ ես «չեմ հասկանում, որ օջաղն ու Թորոնը միևնոյն օջաղի գաղափարն են ներկայացնում», այլ որովհետեւ «Թոնրի պսակը» աւելի նախնական եմ համարել, իսկ «զեննսի պետի» օջաղի վրայ կատարուող պսակը աւելի ուշ, երբ օջաղի պաշտամունքը միախառնուել է հոգու և նախահօր պաշտաման հետ: Բաւականանալով այսքանով՝ մենք խնդրելով խնդրում ենք, որ մեր մասնագէտները քննեն մեր գործը, առաւելապէս ուշադրութեան առնելով մեր ծրագիրը. և նրա իրազօր-ծելու եղանակը, որպէսզի միւս գաւառներում նիւթեր հաւաքելիս մենք կարողանայինք բաներ բաց չթողնել, քանի որ նրանք այնպէս արագութեամբ կորչում են. ուսումնասիրութեան համար շատ ժամանակ կայ և միշտ կը լինի, պէտք է շտապել նիւթերը կորստից ազատելու:

Ե. ԼԱԼԱՅԵԱՆ

ՆՈՐ ՄՏԱՑՈՒԱԾ ԳՐԳԵՐ

- 1) Մ. Գօր'կիյ՝ «Դանկօի սիրտը», Թարգ. Ա. Աթայեան, Թիֆլիզ, 1904, գ. 3 կ.:
- 2) Մ. Գօր'կիյ «Իմ ուղեկիցը», Թարգմ. Ա. Աթայեան, Թիֆլիզ, 1904, գ. 10 կ.:

*) «Гражданская община Античного міра», Фюстель де Куланжа, кр. 31:

- 3) Միք. Իսրայելեան՝ «*», Թիֆլիզ, 1904, գ. 15 կ.:
- 4) Ատրպետ՝ «Երկերի ժողովածու», ա. հատ., Թաւրիզ, 1904, գ. 1 ր.:
- 5) ?՝ «Ճապօնիա», Թիֆլիզ, 1904, գ. 25 կ.:
- 6) ?՝ «Արեւցողութեան դէմ», Թիֆլիզ, 1904, գ. 15 կ.:
- 7) Ռ. Ըօլլէս՝ «Հրաշալի դար», Թարգմ. Ս. Լիսիցեան, Թիֆլիզ, 1904, գ. 80 կ.:
- 8) Արիստակէս եպ. Սեդրակեան՝ «Հայաստանեայց եկեղեցու պատկերյարգութիւնը», մասն ա., Ս.-Պետերբուրգ, 1904, գ. 1 ր. 50 կ.:
- 9) Լէօ՝ «Այծաբաժը», Բագու, 1904, գ. 10 կ.:
- 10) Хр. Кучукъ-Іоаннесовъ: „Старинныя армянскія надписи и старинныя рукописи въ предѣлахъ юго-западной Руси и въ Крыму“.
- 11) Մ. Գորլի՝ «Պատմութիւններ», ա. և ր. գրքոյկ, Թարգմ. Զ. Զ., Թիֆլիզ, 1904, գ. 30 կ.:
- 12) Բակուրան՝ «Մի տեսութիւն Կիլիկիոյ Հայկական իշխանութեան վրայ», Նիկոսիա, 1904, գ. 1 ր. 25 կ.:
- 13) «Տեղեկատու Բագուի Հայոց Մարդասիրական Ընկերութեան գործունէութեան», Բագու, 1904:
- 14) С. М.-Адамовъ: „Практ. руководство для сост. бум. по дѣламъ гражданск. судопроизводства въ Закавказск. краѣ“, Тифлисъ, 1904, ч. 1 р.
- 15) „Уставъ Тифлискаго общества вспомошествованія слушательницамъ С.-Петербургск. женск. Медицинск. Инстит. и высш. женск. курсовъ, окончившимъ среднеуч. зав. Кавказск. уч. округа“, Тифлисъ, 1904.
- 16) «Գոռտունբերդ» գրախնութի հայերէն գրքերի ցուցակը», Թիֆլիզ, 1904:
- 17) „Катологъ книжн. магаз. Гуттенбергъ“, Тифлис, 1904.
- 18) Հ. Ս. Նրեմեան՝ «Մխիթարեան վեհը», Վենետիկ, 1904:
- 19) Հ. Ա. Ղազրիկեան՝ «Յոբելեանք Իգնատիոս վ.-ի Կիւրեղ արքահօր», Վենետիկ, 1904:
- 20) Հ. Ա. Ղազրիկեան՝ «Հայկական նոր մատենագրութիւն», Վենետիկ, 1904:
- 21) «Տարեկան հաշիւ վասն 1902 ամի ազգային, կրօնական, բարեգործական և կրթական հաստատութեանց Նոր-Ջուղայի և չորից դպրոցաց գիւղօրէից», Նոր-Ջուղա, 1903:
- 22) Բժ. Վ. Արծրունի՝ «Մաղիկ և պատուաստ», Թիֆլիզ, 1904, գ. 15 կ.: